

Mgr. RNDr. Ján Szöllös CSc.

Preiknúť do sveta (dieťaťa), a ostat' verný evanjeliu 1Kor 9, 19-20

(Oblasťné stretnutie učiteľov nedeľných besiedok a dorastu, Bratislava 28.1.2006)

Keď som sem išiel, riešil som dilemu, či sa mám oholiť, dať si sako, tesilky a kravatu, alebo sa ustrojiť menej formálne. Výsledok vidíte, oholil som sa, a dal som si tričko, rolák a rifle.

To, ako som sa dnes obliekol asi nie je až také podstatné, ale myslím, že podobnú dilemu na iných úrovniach musíte riešiť vy, ktorí ste v intenzívnom kontakte s mladými ľuďmi, deťmi a dorastencami, takmer neustále.

Oblečenie je pri tom vec, ktorá sa v porovnaní s inými vecami okolo nás mení relatívne pomaly. Nevieť, či si niekedy v tom dnešnom svete nepripadáte ako mimozemšťania. Ja si niekedy tak pripadáť najmä v kontakte s deťmi a mladými ľuďmi. Hovoria slovensky, ale je to jazyk, ktorému nerozumiem, bavia sa o veciach, ktoré nepoznám, žijú akoby na inej planéte v inom svete.

Predvčerom som dostal internetom tento obrázok (možno ho poznáte). Myslím, že dobre vystihuje fakt, že vlastne aj my žijeme v mnohom vo veľmi odlišnom svete, ako žili naši otcovia pred päťdesiatimi rokmi.

Problém je v tom, že kým pred tým, u nás na vidieku asi do polovice 20. storočia sa generácie ľudí vozili na takmer rovnakých vozoch ťahaných koňmi a používali rovnaké nástroje, mali rovnaké skúsenosti a žili vlastne v identickom svete, dnes to už neplatí. Predtým mohol dedo a keby sa bol dožil tak aj pradado a prapradado v pohode odovzdávať svoje skúsenosti zo života svojim potomkom, lebo svet sa vlastne nemenil.

Dnes musíme neustále prenikať v kontakte s deťmi a mládežou do nového sveta, ktorému častokrát ešte nerozumieme, hľadať nové ilustrácie, riešiť nové situácie a nové morálne dilemy, ktoré predtým neexistovali.

Nie je možné ísť do detailov, ale chcem zmieniť tri také črty súčasného sveta, ktoré sa mi zdajú podstatné.

Rýchly vývoj technológií prináša so sebou aj informačný a komunikačný pretlak, ktorému sme vystavený cez internet, mobily, médiá a iné prostriedky. Je ťažké pre dospelého, ale aj pre dieťa, ktoré síce technológiu zvládne rýchlo, ale ťažko sa orientuje v záplave informácií a stanovení pravidiel pri používaní týchto moderných technológií.

Ruka v ruke s týmto rozvojom technológií ide na druhej strane ide rastúci záujem o duchovno, ale magického, nekresťanského, niekedy až okultného charakteru.

Ľahký prístup ku rôznym informáciám vedie k tomu, že sa šíri extrémny liberalizmus, ktorý hlása, že je všetko povolené, hranice neexistujú, jediné, čo je zakázané a netolerované je trvanie na absolútnej pravde a nemennosti niečoho, nejakej pravdy.

V tomto svete musíme dnes pôsobiť a prinášať zvesť evanjelia. Preto sú aktuálne slová apoštola Pavla, ktoré sme si čítali v úvode. Možno by sa tam patrilo dodať- Židom som Žid, Grékom Grék a deťom dieťa, aby som ich získal. Možno si to neuvedomujeme tak jasne, ale práca s deťmi a mládežou nadobúda čoraz viac charakter medzikultúrnej misie.

Napriek tomuto meniacemu sa svetu okolo nás však vnútro človeka, jeho základné potreby, o ktorých hovorí Písmo, ostávajú nezmenené. Hriešny človek naďalej potrebuje oslobodenie z otroctva hriechu v krvi Pána Ježiša Krista. Základné mravné hodnoty, o ktorých hovorí Písmo ostávajú nezmenené. Boh a Jeho zákony sú pravdivé a nemenné.

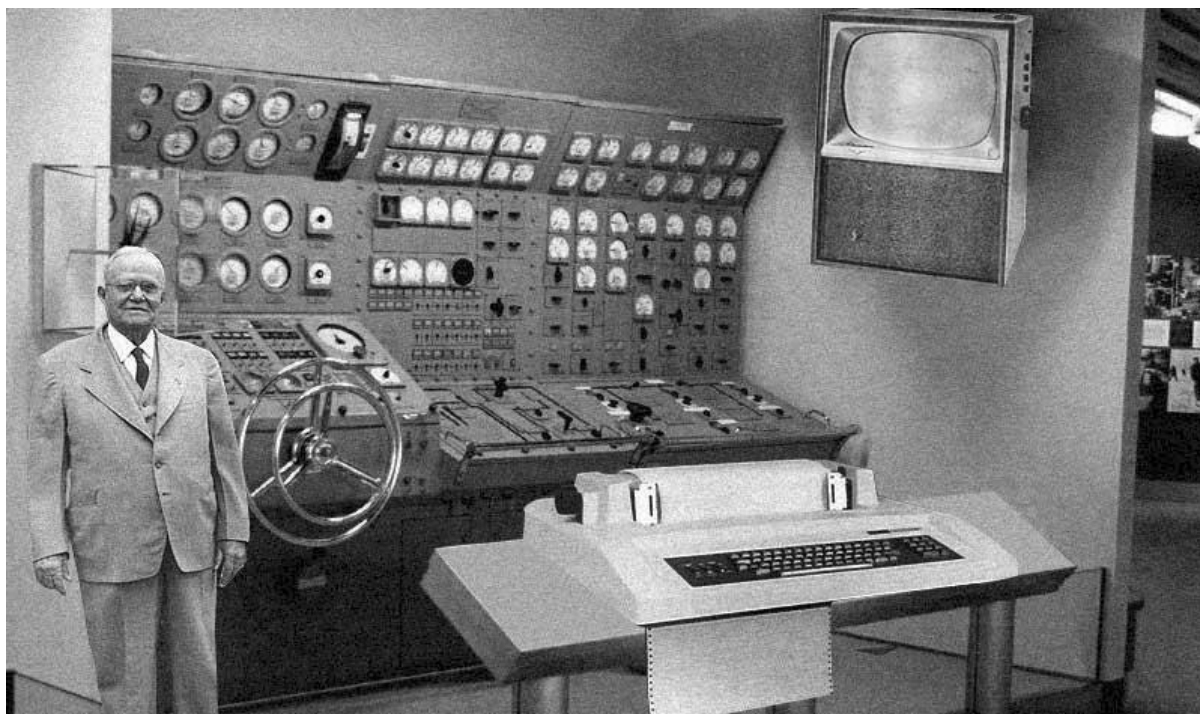
Potrebuje aj pri práci s deťmi a mládežou hľadať tú tenkú hranicu medzi tým, v čom sa prisposobiť a čo je už nemenné. Hľadal ju apoštol Pavel, ktorý kľudne využil sochu neznámemu bohu v Aténach, alebo citát z diel ich pohanských básnikov, aby ich priviedol k poznaniu pravdy evanjelia.

To hľadanie nie je ľahké a dnes pre nás vedie v iných veciach, ale podstata je rovnaká. Ilustrujem: Nakoľko sú *fantasy* knihy a filmy, ktorými dnešné deti žijú prijateľné pre zvestovanie evanjelia? Je Narnia prijateľná, lebo obsahuje kresťanské posolstvo, Pán prsteňov čiastočne prijateľný, ale Harry Potter úplne neprijateľný, lebo propaguje mágiu? Ako sa k tomu postaviť? Deti čítajú a láka ich jedno, druhé aj tretie. Niektorí kresťania pália knihy o Harrym Potterovi, kým iní vytvorili biblické lekcie pre deti na základe nich, kde vysvetľujú vo svetle biblických princípov, čo je na mágií a veciach,

o ktorých sa v tejto populárnej knižke píše zlé. Je Matrix použiteľný pre zvestovanie posolstva evanjelia pre teenagerov plne zasiahnutých počítačovou kultúrou?

Hľadanie tej tenkej hranice medzi zachovaním nemenných právd a prispôbením sa kultúre vôbec nie je ľahké a ešte ťažšie je to pri práci s deťmi. Zrejme sa nedá stanoviť všeobecné pravidlo. Jediným spoľahlivým vodítkom môže byť pre nás, rovnako ako bola pre apoštola Pavla, láska k Pánovi a z nej plynúca láska k deťom. Pavel nasledoval Pána Ježiša Krista a bol ochotný zaprieť samého seba, svoju kultúrnu identitu, zvyky a priblížiť sa k tým, ktorých chcel zachrániť.

Ani my sa nevyhneme tejto náročnej ceste. Musíme zaprieť samých seba, aby sme prenikli do meniaceho sa sveta detí a mládeže, ktorý je iný než ten náš svet. Musíme vedieť a rozumieť príbehom, ktoré oni počujú, počúvať hudbu, ktorá sa nám možno nepáči, aby sme sa k nim priblížili a získali ich pre Krista. Neustále musíme hľadať, kde je hranica medzi kultúrou, ktorú môžeme zmeniť a prispôsobiť, a medzi zvestou Božieho Slova, ktoré je nemenné. K tomu si prosíme múdrosť, pokoru a lásku a Božie vedenie.

Článek z časopisu "Popular Mechanics" z roku 1954:

Vědci ze společnosti RAND vytvořili model "domácího počítače", jak by mohl vypadat v roce 2004. Potřebné technologie však nebudou pro průměrnou domácnost ekonomicky dosažitelné. Vědci též přiznávají, že tento počítač bude ke své skutečné činnosti potřebovat dosud nevynalezené technologie, ale dá se očekávat, že technický pokrok tyto problémy za 50 let vyřeší. S teletextovým rozhraním a zazykem Fortran bude tento počítač pro každého snadno použitelný. Co dodat? Snad jen, že místo kormidla máme myši! ;)